

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-06720/2017-ERU

V Ostravě dne 13. prosince 2017

Č. j. 06720-9/2017-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-06720/2017-ERU zahájeném 5. října 2017 s obviněným z přestupku, společností **ŠEBESTA VHS, v.o.s.**, se sídlem Želivského 4603/14a, Mšeno nad Nisou, 466 04 Jablonec nad Nisou, IČO: 413 27 837, zastoupenou [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, společnost ŠEBESTA VHS, v.o.s., se sídlem Želivského 4603/14a, Mšeno nad Nisou, 466 04 Jablonec nad Nisou, IČO: 413 27 837 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 29. listopadu 2016 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Řepov u nemovitosti č. p. [REDAKCE] zemní práce v souvislosti s realizací díla „Řepov, obnova vodovodních řádů“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 63, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 150 000 Kč** (slovy: jedno sto padesát tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 32117.

III. Dle ust. § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení dále ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou

splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 32117.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 5. října 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením příkazu č. j. 06720-3/2017-ERU ze dne 4. října 2017 správní řízení s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly vedené pod sp. zn. 01757/2017-ERU zahájené dne 8. února 2017 podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v tehdy účinném znění.

II. Kontrolní zjištění

Předmětem kontroly vedené pod sp. zn. 01757/2017-ERU bylo dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 20. března 2017 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 01757-6/2017-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Kontrolou bylo zjištěno a doloženo, že účastník řízení prováděl dne 29. listopadu 2016 v obci Řepov u nemovitosti č. p. [REDAKCE] v blízkosti plynárenského zařízení - středotlakého plynovodu IPE DN 63 (dále jen „plynárenského zařízení“), činnost, v jejímž důsledku došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení, a tím k porušení výše uvedeného ustanovení.

Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole uplatnil účastník řízení dne 5. dubna 2017 námitky, které byly dne 28. dubna 2017 vyřízeny nadřízenou osobou kontrolujících, a to tak, že byly jako neodůvodněné zamítnuty.

III. Průběh správního řízení

Úřad vydal dne 4. října 2017 příkaz č. j. 06720-3/2017-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen dne 5. října 2017. Uvedeným příkazem uznal Úřad účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Úřad účastníkovi řízení výrokem II. uvedeného příkazu uložil pokutu ve výši 150 000 Kč.

Dne 12. října 2017 byl Úřadu do datové schránky doručen přípis právní zástupkyně účastníka řízení, který byl v souladu s ust. § 37 odst. 1 správního řádu posouzen dle svého obsahu jako odpor proti příkazu. Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě. Účastník řízení se odvolává proti výši uložené pokuty, která se mu jeví jako nepřiměřeně vysoká. Nezpochybnuje přitom zjištění kontrolního orgánu o porušení povinnosti při provádění zemních prací zhotovitelem. Účastník řízení dále podotknul, že při provádění prací byla provedena ručně kopaná sonda, která plynárenské zařízení neodkryla, a že zařízení bylo nesprávně označeno, nebylo obsypáno pískem ani správně označeno ochrannou fólií. Sondou

byly zjištěny pouze distribuční sítě, a proto se předpokládalo, že plynárenské zařízení se nachází pod těmito sítěmi, jako tomu bylo u jiných přípojek. Účastník řízení uznává svoji chybu v postupu prací a v tom, že si neověřil polohu stávajícího plynárenského zařízení sondou. Spolu se svým vyjádřením zaslal účastník řízení správnímu orgánu Záznam o provedeném školení zaměstnanců na úseku BOZP a PO ze dne 15. března 2017. Účastník řízení znovu uvedl, že způsobená škoda byla uhrazena a že příslušní zaměstnanci byli opětovně řádně proškoleni a poučeni, aby nedošlo k opětovnému narušení energetického zařízení, čímž tak přijal interní opatření, jež by měla vyloučit možnost opakování těchto pochybení.

Dne 17. října 2017 zaslal správní orgán účastníkovi řízení přípis označený jako Vyrozumění o možnosti vyjádřit se, o možnosti doložit majetkové poměry a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání, který byl účastníkovi řízení doručen dne 18. října 2017. Úřad účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí, o možnosti doložit majetkové poměry a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání v souladu s ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Dne 25. října 2017 byl Úřadu doručen návrh účastníka řízení na nařízení ústního jednání, a to zejména z toho důvodu, že nebyly zcela objasněny všechny okolnosti, za kterých došlo k uvedenému přestupku. Současně účastník řízení uvedl, že se může případně vyjádřit k majetkové situaci společnosti, která zajišťuje potřebné vodohospodářské stavby.

Dne 2. listopadu 2017 vydal správní orgán usnesení č. j. 06720-8/2017-ERU, kterým žádost účastníka řízení ze dne 25. října 2017 o nařízení ústního jednání ve věci zamítl, neboť by dle jeho názoru nepřispělo k posílení či uplatnění práv účastníka řízení, který má ve smyslu ust. § 36 odst. 3 správního řádu právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí i bez nařízení ústního jednání, o čemž byl vyrozuměn. Správní orgán nadto uvedl, že skutečnosti, které účastník řízení tvrdil ve své žádosti lze v řízení rovněž uplatnit písemně, přičemž nelze dospět k závěru, že by jejich uplatnění v rámci ústního jednání mělo mít pro účastníka řízení jakkoli odlišné (příznivější) důsledky. Správní orgán tak neshledal nařízení ústního jednání v dané věci za účelné.

Účastník řízení již další vyjádření či podklady prokazující jeho majetkovou situaci správnímu orgánu nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ust. § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

IV. Popis skutkového stavu

Práce související s realizací díla „Řepov, obnova vodovodních řádů“ (dále jen „stavba“) prováděl účastník řízení na základě Smlouvy o dílo č. zhotovitele [REDAKCE] ze dne 17. června 2016 uzavřené se společností Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a.s. Dne 29. srpna 2016 došlo k předání a převzetí staveniště, o čemž svědčí zápis z téhož dne.

Dne 19. února 2016 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě vyjádření zn. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Jednou z podmínek tohoto stanoviska je, že při provádění stavební činnosti přitom nemá být použito nevhodného nářadí a zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno ve dnech 31. srpna 2016 a 6. září 2016, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol.

Dne 29. listopadu 2016 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Řepov u nemovitosti č. p. [REDAKCE] při provádění zemních prací souvisejících se stavbou k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 63 o tlakové úrovni od 0,05 bar do 4 bar včetně účastníkem řízení. O poškození plynárenského zařízení provedl účastník řízení téhož dne zápis do stavebního deníku, list č. [REDAKCE].

Účastník řízení kontrolnímu orgánu sdělil, že v místě vytyčení plynárenského zařízení byla provedena sonda ručním výkopem. Při odkrytí prvních inženýrských sítí účastník řízení usoudil, že plynárenské zařízení bude umístěno pod těmito sítěmi, jako tomu bylo u všech ostatních domovních přípojek, které v dané ulici prováděl. Z tohoto důvodu tak strojník začal těžit vrchní část zeminy přibližně jeden metr od vytyčeného plynovodu. Následně došlo k poškození plynárenského zařízení lžící rypadla. Poškozené plynárenské zařízení nebylo obsypáno pískem a výstražná fólie byla přiložena přímo na potrubí.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 225 m³ plynu do ovzduší za dobu 12 minut a k přerušení dodávky plynu 130 konečným zákazníkům, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 1. prosince 2016 a z Protokolu o úniku plynu č. [REDAKCE] ze dne 9. prosince 2016. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly uhrazeny.

V. Právní hodnocení

Dle ust. článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Dle ust. § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. před 1. červencem 2017. Podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Jak právní úprava odpovědnosti za správní delikt právnické osoby dle energetického zákona, ve znění účinném před 1. červencem 2017, tak i právní úprava odpovědnosti za přestupek právnické osoby dle zákona o odpovědnosti za přestupky, je založena na tzv. objektivní odpovědnosti, tj. odpovědnost právnické osoby je posuzována v obou právních úpravách bez ohledu na zavinění. V tomto směru lze tedy konstatovat, že právní úprava dle zákona o odpovědnosti za přestupky není pro pachatele příznivější.

Ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, ve znění účinném do 30. června 2017, obdobně jako ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uvádí, že právnická osoba za správní delikt, resp. přestupek, neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Dle ust. § 21 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se pak právnická osoba nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku. Správní orgán tudíž dospěl k závěru, že pro posouzení obecné odpovědnosti účastníka řízení za spáchání přestupku se použije právní úprava účinná v době spáchání přestupku, tj. právní úprava dle energetického zákona, příp. správního řádu, neboť právní úprava obecné odpovědnosti právnické osoby za přestupek dle zákona o odpovědnosti za přestupky je ve svém důsledku pro pachatele totožná, ne-li méně příznivá s přihlédnutím k nemožnosti vyvinění dle ust. § 21 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Správní orgán dále přistoupil k vyhodnocení příznivosti znění speciálního zákona upravujícího odpovědnost za přestupky účastníka řízení, kdy konstatuje, že energetický zákon byl po spáchání vytykaného jednání účastníka řízení specifikovaného ve výroku I. tohoto rozhodnutí novelizován, a to (i) zákonem č. 152/2017 Sb. kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 6. června 2017, (ii) zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. července 2017, a (iii) zákonem č. 131/2015 Sb. kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti 1. srpna 2017 (dále jen „novelizovaný energetický zákon“).

Jak energetický zákon [v ust. § 91a odst. 1 písm. o)], tak i novelizovaný energetický zákon vždy trestal a trestá [taktéž v ust. § 91a odst. 1 písm. o)] toho, kdo poruší ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Z uvedeného tedy vyplývá, že právní úprava posouzení odpovědnosti za přestupek novelizovaného energetického zákona není pro účastníka řízení příznivější, neboť je totožná s právní úpravou účinnou v době spáchání činu. Správní orgán proto posoudil jednání účastníka řízení podle právní úpravy účinné v době, kdy byl přestupek spáchán.

Podle dosavadní právní úpravy, tj. úpravy účinné v době zahájení správního řízení, pak bylo správním orgánem v souladu s ust. § 112 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky postupováno v otázkách procesních.

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Dle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

S ohledem na ust. § 18 odst. 3 energetického zákona i novelizovaného energetického zákona (jako zvláštního zákona ve vztahu k zákonu o odpovědnosti za přestupky), které upravuje taxativní výčet sankcí, jež je možné uložit za porušení právních předpisů v působnosti Úřadu, a to sankce ve formě pokuty a opatření k nápravě, má správní orgán za to, že správní trest pouze ve formě napomenutí není možné uložit, jelikož by to bylo v rozporu právě s ust. § 18 odst. 3 výše citovaných zákonů. Pro úplnost správní orgán uvádí, že i pokud by bylo možné správní trest ve formě napomenutí uložit, v nyní posuzované věci by napomenutí ukládáno nebylo, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona i novelizovaného energetického zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Výše pokuty je tedy u energetického i novelizovaného energetického zákona stejná.

Správní orgán při určení výměry pokuty postupoval podle novější právní úpravy, tedy podle novelizovaného energetického zákona, a současně použil právní úpravu dle části druhé hlavy VII zákona o odpovědnosti za přestupky, jak vyplývá z části VI. odůvodnění tohoto rozhodnutí, která je ve vztahu k novelizovanému energetickému zákonu úpravou obecnou.

V. I. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V. II. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození energetického zařízení, a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností energetické zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Tato osoba přitom nese odpovědnost za spáchání přestupku.

Správní orgán zjistil, že ke stavbě bylo vydáno vyjádření správce plynárenského zařízení a plynárenské zařízení v dotčené oblasti bylo vytyčeno. Dle tvrzení účastníka řízení byly zemní práce prováděny ve vzdálenosti přibližně jeden metr od správcem vytyčeného plynárenského zařízení. I kdyby se poškozené plynárenské zařízení nacházelo v místě vytyčení, jak účastník řízení předpokládal, je nutné podotknout, že i tak prováděl účastník řízení výkop v ochranném pásmu plynárenského zařízení, respektive na jeho okraji

(s ohledem na pouze odhadnutou vzdálenost mezi vytyčením a výkopem). Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona i novelizovaného energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na jeho obrys, který činí u plynovodů a plynovodních přípojek o tlakové úrovni do 4 bar včetně, umístěných v zastavěném území obce 1 m na obě strany a umístěných mimo zastavěné území obce 2 m na obě strany. Dle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona i novelizovaného energetického zákona je pak každý v ochranném pásmu i mimo ně povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Správní orgán má tak za to, že účastník řízení s ohledem na výše popsané skutečnosti měl vědět, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení či v jeho blízkosti a měl podle toho postupovat.

Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností a podle podmínek stanovených správcem distribuční soustavy. Správní orgán přitom při posuzování skutečnosti, zda účastník řízení věděl, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, nepřihlédl k tomu, že účastník řízení provedl ručně kopanou sondu, neboť ta plynárenské zařízení neodkryla. Účastník řízení pak pouze spoléhal na předchozí zkušenosti, že se plynárenské zařízení jinde v ulici nacházelo pod odkrytými inženýrskými sítěmi.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

V. III. Vypořádání námitek účastníka řízení

Správní orgán považuje za nezbytné vyjádřit se také k námitkám účastníka řízení, které vznesl v průběhu správního řízení.

K výši pokuty, kterou účastník řízení považuje za nepřiměřenou, se správní orgán vyjádří níže v části týkající se uložení správního trestu.

Ke skutečностям, že byla provedena ručně kopaná sonda, že plynárenské zařízení nebylo správně označeno, nebylo obsypáno pískem a správně označeno ochrannou fólií, přihlédně správní orgán rovněž níže v části týkající se uložení správního trestu.

K vyjádření účastníka řízení, že proběhlo pravidelné školení v oblasti BOZP a PO správní orgán uvádí, že kladně hodnotí, že účastník řízení podniká aktivní kroky, které by měly zabránit opakování protiprávního stavu, nicméně podotýká, že předmětné školení proběhlo až po tom, kdy došlo k porušení energetického zařízení, a proto k této skutečnosti nemůže přihlédnout jakožto k polehčující okolnosti.

V. IV. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení většího energetického významu (středotlaký plynovod). V důsledku poškození tohoto zařízení došlo k úniku 225 m³ plynu do ovzduší za dobu 12 minut a k přerušení dodávky plynu 130 konečným zákazníkům. Správní orgán má tak za to, že v jednání účastníka řízení lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše popsány následky. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Správní orgán tak konstatuje, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku.

V. V. Odpovědnost za přestupek

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona. Účastník řízení měl k dispozici vyjádření správce plynárenského zařízení a plynárenské zařízení v dotčené oblasti bylo vytyčeno. Jednou z podmínek ve vyjádření správce plynárenského zařízení však je, že při provádění stavební činnosti nemá být použito nevhodného nářadí a zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí. K samotnému poškození plynárenského zařízení však došlo strojně při těžení zeminy. Uvedená skutečnost tak rozhodně nesvědčí o tom, že by účastník řízení vynaložil veškeré možné úsilí na zabránění porušení povinnosti ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

VI. Uložení správního trestu

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 novelizovaného energetického zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto přestupku.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Při stanovení pokuty vyhodnotil správní orgán provádění prací strojně jakožto přitěžující okolnost. Účastník řízení, kterým je společnost, jejíž činností je mimo jiné provádění staveb, jejich změn, udržovacích prací na nich a jejich odstraňování, si měl být vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení i mimo ně je nutno zemní práce provádět s maximální opatrností, tedy bez použití zemního stroje. Ke skutečnosti, že účastník řízení nechal provést ručně kopanou sondu, přihlédl správní orgán jako k mírně polehčující okolnosti, a to z toho důvodu, že přitom nebylo odkryto plynárenské zařízení, ale jen jiné inženýrské sítě.

Účastník řízení svým jednáním poškodil středotlaký plynovod, tedy, z hlediska energetického, zařízení většího významu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky plynu obrovskému počtu konečných zákazníků a současně také k úniku plynu do ovzduší, což hodnotí správní orgán jako výrazně přitěžující okolnost. Délku trvání úniku plynu přitom nemohl účastník řízení ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu.

Jako polehčující okolnost hodnotí správní orgán skutečnost, že poškozené plynárenské zařízení nebylo dle vyjádření účastníka řízení opatřeno výstražnou fólií a obsypem v souladu s technickými normami.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy jako polehčující okolnost.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení již byl uznán vinným ze spáchání jednoho správního deliktu ve věcné působnosti Úřadu, a to konkrétně ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, ve znění účinném do 31. prosince 2015, kterého se dopustil porušením ustanovení § 68 odst. 3 téhož zákona, za což mu byla rozhodnutím č. j. 10929-3/2015-ERU ze dne 8. prosince 2015, které nabylo právní moci dne 18. prosince 2015, uložena pokuta ve výši 15 000 Kč spolu s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Lze tak říci, že účastník řízení již jednou porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu. Tuto skutečnost proto správní orgán považuje za přitěžující okolnost.

Úřad se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Účastník řízení v rámci správního řízení neposkytl správnímu orgánu žádnou informaci o svých aktuálních majetkových poměrech. Správní orgán tak při posuzování majetkových poměrů účastníka řízení vycházel z podkladů dostupných ve sbírce listin Veřejného rejstříku, a to z Výkazu zisku a ztráty zpracovaného k 31. prosinci 2016, dle kterého činil výsledek hospodaření za dané účetní období po zdanění [REDAKCE] Kč, přičemž čistý obrat za účetní období činil [REDAKCE] Kč, za předchozí účetní období pak činil hospodářský výsledek [REDAKCE] Kč, přičemž čistý obrat za účetní období činil [REDAKCE] Kč. S ohledem na tyto údaje má správní orgán za to, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení, a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností uložil správní orgán účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem.

Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta uložená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, vyhovuje zákonnému požadavku, tj. pokuty až do výše 15 000 000 Kč, a že byla stanovena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VII. Náklady řízení

Výrokem III. tohoto rozhodnutí je účastníkovi řízení ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je dle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka nákladů řízení částku ve výši 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.
vedoucí oddělení správních řízení Ostrava